

LBRIS

We know
books

BIANCA BUCURENCIU
PETRU BUCURENCIU

GRAMATICA LIMBII ROMÂNÊ

pentru clasa a III-a

București, 2023

I. Elemente de fonetică	4
Cuvânt. Silabă. Despărțirea cuvintelor în silabe	4
Sunet. Literă. Alfabet	6
Recapitulare	9
Evaluare	12
Exerciții de dezvoltare	14
II. Elemente de vocabular	15
Cuvântul – parte a vocabularului.....	15
Cuvinte cu înțeles asemănător	17
Cuvinte cu înțeles opus	18
Cuvinte cu formă identică și cu sensuri diferite.....	19
Recapitulare	20
Evaluare	22
Exerciții de dezvoltare	24
III. Substantivul	25
Intuirea substantivului.....	25
Intuirea numărului substantivelor	28
Intuirea genului substantivelor.....	30
Recapitulare	33
Evaluare	36
Exerciții de dezvoltare	38
IV. Adjectivul	39
Intuirea adjectivului.....	39
Acordul adjectivului cu substantivul.....	42
Recapitulare	44
Evaluare	46
Exerciții de dezvoltare	48
V. Pronumele personal	49
Intuirea pronumelui personal.....	49
Recapitulare	52
Evaluare	55
Exerciții de dezvoltare	57
VI. Verbul	58
Intuirea verbului.....	58
Numărul verbului	61
Recapitulare	63
Evaluare	66
Exerciții de dezvoltare	68
VII. Ortografie și punctuație	69
Ortograme	69
Semne de punctuație	72
Recapitulare	74
Evaluare	77
Exerciții de dezvoltare	79
Răspunsuri la evaluări (Autoevaluare)	80

I. ELEMENTE DE FONETICĂ

Cuvânt. Silabă. Despărțirea cuvintelor în silabe

ÎNVĂȚĂM

- Cuvintele sunt formate din una sau mai multe silabe.
- Silaba reprezintă o parte dintr-un cuvânt, care se pronunță printr-o singură deschizătură a gurii.

1. Desparte în silabe cuvintele care denumesc obiectele din următoarele imagini.

2. Completează tabelul cu câte trei cuvinte formate din numărul de silabe dat.

o silabă	două silabe	trei silabe	patru silabe

3. Notează cuvintele obținute prin ordonarea silabelor de mai jos.

ță, va, can → _____ ți, dru, e, me → _____
 gea, tan, man → _____ fo, e, gra, to, fi → _____

4. Formează cât mai multe cuvinte, combinând silabele următoare.

ca sa nă mi me re o pu

5. Obține cuvinte noi, pornind de la ultima silabă a cuvântului scris anterior.

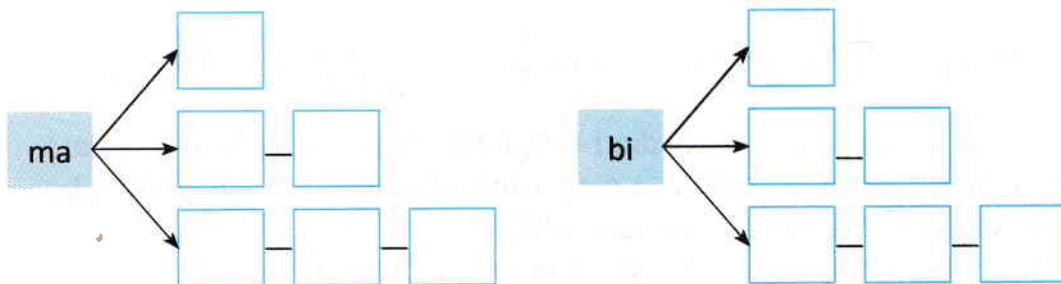
Model: *carte* → *teme* → *mere* → *regină* → *năut*

apă → _____

jucărie → _____

floare → _____

6. Adaugă silabe pentru a forma cuvinte, respectând structurile date.

7. Înlocuiește silaba marcată pentru a forma cuvinte noi.

rege → _____

frate → _____

cuvinte → _____

căruță → _____

8. Colorează casetele care conțin cuvintele despărțite corect în silabe.

prieten → pri-e-ten prie-ten pri-e-te-n

maimuță → ma-i-mu-ță mai-mu-ță mai-muță

exercițiu → e-xer-ci-țiu ex-er-ci-țiu ex-er-ci-ți-u

chibrituri → chi-brituri chi-bri-tu-ri chi-bri-turi

împărat → împ-ă-rat îm-pă-rat împă-rat

9. Notează toate variantele pentru despărțirea în silabe la capăt de rând a cuvintelor date.

creioane

portocală

privighetoare

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

ÎNVĂȚĂM

- **Sunetul** este partea cea mai mică dintr-un cuvânt, care se aude și se pronunță. Tipuri de sunete: **vocale** (a, ă, â/î, e, i, o, u), **consoane** (b, c, d, f, g, h, j, m etc.).
- **Litera** este reprezentarea grafică a sunetului.
- Totalitatea literelor așezate într-o anumită ordine formează **alfabetul**. Alfabetul limbii române conține **31 de litere**.

1. Ordonează literele pentru a obține cuvinte.

ă m r l e e v â c e n i

2. Notează câte două cuvinte formate din numărul de litere dat.

două litere →

trei litere →

patru litere →

cinci litere →

3. Înlocuiește literele marcate pentru a obține câte două cuvinte noi.

mare → _____ casă → _____

ramă → _____ sac → _____

4. Scrie în casete numărul de litere și de sunete care corespund fiecărui cuvânt.

copil $\begin{cases} \square \\ \square \end{cases}$ stilou $\begin{cases} \square \\ \square \end{cases}$ fragi $\begin{cases} \square \\ \square \end{cases}$ taxi $\begin{cases} \square \\ \square \end{cases}$

5. Încercuiește cu verde **vocalele** și cu portocaliu **consoanele** din cuvintele următoare.

om frunză mașină urs acasă

6. Scrie câte trei cuvinte, respectând cerințele.

încep și se termină cu o **vocală**

acasă

încep și se termină cu o **consoană**

copil

7. Notează câte două cuvinte care să corespundă schemelor date.

CVC → _____

CVCV → _____

VCV → _____

VCVC → _____

Poți lucra în pereche cu un coleg.

8. Transcrie cuvintele în ordine alfabetică.

vas

nai

zebră

iarnă

foc

arc

9. Alcătuieste câte două enunțuri în care toate cuvintele:

a. să înceapă cu o vocală;

b. să înceapă cu o consoană;

c. să se termine cu o vocală;

d. să se termine cu o consoană.

10. Unește cuvintele cu etichetele potrivite.

există

exemplu

fax

x se pronunță **qs**

pix

text

x se pronunță **cs**

exotic

exact

box

11. Eu scriu mai multe, tu scrii una. Subliniază grupurile *ea, ia, ie, oa, ua*.

stele → _____ pietre → _____

nuanțe → _____ iguane → _____

broaște → _____ lămâi → _____

12. Taie cuvintele care nu corespund cerințelor.

sunt formate din trei sunete → glob nor pom

au mai multe litere decât sunete → gheară ceapă rață

încep cu o vocală → evantai oală soare

se termină cu o consoană → glob tablă covor

încep cu ultima literă a alfabetului → tigru zar zebră

sunt scrise corect → iarbă ieu foaie

13. Încercuiește cuvintele corecte din enunțurile de mai jos.

- Crina a *schinbat/schimbat* rapid *sfoara/sfuara* saniei.
- Împăratul/Împăratul a *înbrăcat/îmbrăcat* hainele de ceremonie.
- Am primit un *ecsercițiu/exercițiu* greu la *egzamen/examen*.
- Epurele/lepurele* este un animal *erbivor/ierbivor*.
- Iacob *puartă/poartă* un *cias/ceas* vechi la mâna dreaptă.

Recapitulare

- Citește poezia pentru a putea rezolva exercițiile.

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund prin rămurele –
Noapte bună!

Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce –
Fie-ți îngerii aproape,
Somnul dulce!

Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină –
Dormi în pace!

Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună,
Totu-i vis și armonie –
Noapte bună!

(*Somnoroase păsărele*, de Mihai Eminescu)

1. Desparte în silabe cuvintele de mai jos.

armonie → _____ lună → _____
rămurele → _____ vis → _____
trestii → _____ grădină → _____
somnoroase → _____ îngerii → _____

2. Transcrie prima strofă a poeziei, despărțind cuvintele în silabe.

3. Unește silabele pentru a forma cuvinte.

du	ne	ca	du	dră
câi	ră	caș	te	re
so	lap	pă	ca	val

4. Notează numărul de silabe în dreptul fiecărui cuvânt și descoperă intrusul din fiecare șir.

	cămașă		pantaloni		hanorac		palton
	nuci		fragi		banane		măr
	crizantemă		ghiocei		zambilă		trandafir

5. Ordonează literele pentru a forma cuvinte care denumesc animale.

g, r, t, i, u	→	_____	i, o, e, a	→	_____
i, c, l, ă, ă, m	→	_____	a, p, ă, r, c	→	_____
g, a, i, f, ă, r	→	_____	a, m, r, ă, g	→	_____

6. Scrie câte două cuvinte care respectă cerințele date.

a) încep cu litera:

i → _____

v → _____

î → _____

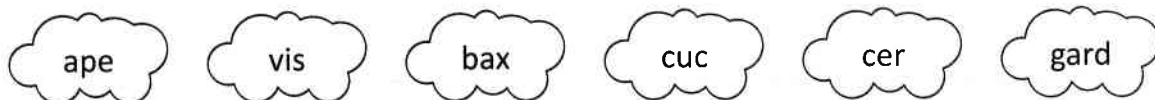
b) se termină cu litera:

e → _____

c → _____

î → _____

7. Colorează norii pe care se găsesc cuvinte formate din trei litere și trei sunete.

8. Transcrie din poezie câte trei cuvinte care încep cu sunetele indicate.

o vocală	o consoană

9. Notează cel puțin trei cuvinte care să respecte structurile de mai jos.

CVC → _____

VCV → _____

CVCCV → _____

VCVCV → _____

10. Scrie cuvintele în ordine alfabetică.

cuib

lebadă

ape

vis

îngeri

ramuri

11. Rescrie enunțurile, corectând greșelile.

a) David egzersează la csilofon împreună cu profesuara sa.

b) Bogdan a loat două petre și a ficsat anbele porți de fotbal.

c) Tînărul a aruncat anbalajul bonboanei lîngă trunciul copacului.

12. Alcătuieste enunțuri în care toate cuvintele:

a) să fie formate din trei litere;

b) să înceapă cu o consoană;

c) să se termine cu vocala **e**.

13. Completează enunțurile, folosind cuvintele de mai jos.

litere, sunete, silabe, vocale, două, alfabetul, consoane

- Cuvintele sunt formate din _____.
- Silabele sunt formate din _____, dacă le scriem, sau din _____, dacă le rostim.
- Sunetele sunt de _____ feluri: _____ și _____.
- Toate literele așezate într-o anumită ordine formează _____.